

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KOZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reclamációk a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: uri-uteza 9 sz.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 8-9 és d. u. 1-2-ig.)

Kiadói iroda: Városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlömények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor esütőrtökön ostig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Előfizetési felhívás!

A „Köszeg és Vidéke” jövő számával betölti IX-dik évfolyamát s a rákövetkezővel a tiz-dikbe lép. Ha a vidéki hírlapiradalom terén körültekintünk, azt lehet megállapítani, hogy sokkal kisebb azon hírlapok száma, melyek a mi lapunknál idősebbek, mint azoké melyek fiatalabbak, nem is említve az időközben eles tteket.

Hogy ennyi ideig élt e lap, abban érdeme van az alapító-szerkesztőnek s az ő utódainak és a t. munkatársainak is; de a legtöbb érdem mégis az igen tisztelt előfizetőket illeti. Ez érdem annyival nagyobb, mert lapunk Köszegen az első magyar hírlap, amelynek keletkezésétől számítható városunknak magyarosodása, a magyar irodalom iránti fokozottabb mérvű érdeklődése is.

Megengedjük, hogy lapunk ellen némelyeknek olykor kifogásai is voltak, de ezek oly természetűek valának, mik akármely más vidéki lapnál is előfordulnak s úgy szólván a dolog természetében rejlenek, mert minden egyes embernek ahol közügyekről van szó, nem lehet és nem is feladat egyéni ízlését keresni. Azt is megengedjük, hogy lapunk irodalmi értékének emelésére többlet is lehetett és tán kellett is volna megtenni; de ez már nemcsak rajtunk s munkatársainkon múlt, hanem a vidéknek magyar ajku közönségén is, amennyiben az óhajtott mértékben anyagi támogatásban nem részesíté e lapot s csakis a szorosán vett fenntartást biztosította.

Mégis, amit ily viszonyok közt tehattünk, a magunk részéről soha el nem mulasztottuk desőt a

kiadóhivatal gyakran jelentékeny anyagi áldozatot is hozott.

Lapunkról önérettel elmondhatjuk, hogy irodalmi színvonalra emelkedve, a magyarosodás ügyének, a hazafias érület ébrentartásának mindenkor lelkesült harczosa volt. Nem lapunk akart közvéleményt teremteni, hanem a közvéleménynek mindenkor hű kifejezője igyekezett lenni s azon volt, hogy a társadalmi és közgazdasági életnek a jelentékenyebb mozzanatokban hű tükre legyen.

Rajta voltunk, hogy irodalmi becsesebb dolgozatokat bemutassunk, mindazonáltal vidékünk tollforgatóinak s az írói ifjabb nemzedéknek is teret engedtünk.

A tanúgy mindenkor kicáló figyelmünk tárgyát képezte; melynél csak városunk közérdekeit s az emelésére közrehatást tartottuk magasabb feladatunknak.

Lapunk barátai tudják s akik működésünkkel figyelmükkel kísérték tudhatják, hogy mindenkor csak a közjóra törekedtünk s ezt garancziának vehetik a jövőre is; desőt azon leszünk hogy lapunk tartalmasságát, belértékét, — azon arányban növeljük, emeljük, amily fokozódó mérvben a közönségnek támogatásában részesülünk.

Kérjük e közös ügy érdekében lapunk barátait, hogy szerény lapunkat ismerőseik körében terjeszteni s feladatunk könnyítésére minél számosabb új előfizetőket gyűjteni sziveskedjenek; régi előfizetőinket meg arra kérjük, hogy bennünket továbbra is pártfogolni méltóztassanak!

Előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók.

Hazafias üdvözléssel

Köszeg, 1889 december 22.

a „Köszeg és Vidéke”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A karácsonyi ünnepre.

A kereszténység ünnepei között bizonyára legelső a karácsony napja, mert ekkor született meg az ígért Megváltó Jézus, ki a kereszténység megalapítója is, aki nélkül nem született volna meg a keresztény vígügnézet, az isteni eredeténél fogva uralkodóvá vált keresztény civilizáció; nem juthatott volna az emberiség a humanizmusnak mai magaslatára s a békés társadalmi életnek boldogító áldásait nem áraszthatta volna ennyire szét semmiféle más vallásban!

Jézusnak magasztos tanai a maguk könnyen megérthető egyszerűségükben oly fehérségek, hogy azok — ha megtartjuk és követjük azokat, — valósággal hivatva vannak és alkalmasak az összes emberiséget már e földi lét fonytonos küzdelmei közepette is boldogítani s a közjólétet eredményezni.

Jézus vallása a szeretet vallása. Szeressük az Istent, szeressük a jót, szeressük szüleinket, gyermekeinket és minden felebarátunkat és bocsásunk meg ellenségeinknek, az ellenünk vétetteknek is! Hol van ennél magasztosabb erkölstan, tisztább erkölcsiesség?

TÁRCZA.

EZER ÉV.

Innen-onnan ezer éve
Hogy mienk lett ez a hon,
Ezer évre visszanezve,
Keljen dal a hurokon.
Nem a gyászunk, lemondásnak,
Csüggedésnek bús dala,
Büszke hittől várlak, áldlak,
Uj ezerév hajnala.

Ha a multat áttekintem,
Mennyi árnyék, mennyi fény,
Itt sugárzik, csillog minden
Ott gyász borong, feketén.
Itt diésőség, ott gyalázat,
Itt enyhület, ott vihar,
S vérszóból, gyászból újra támad,
Büszkén, bátran a magyar.

Mesgyéjén az ezer évek,
Szivem büszkén feldobog,
Aldva legyen az a végzet
Mely magyarnak alkotott!
S mig a multon elmerengek,
Lelkemen kigyúl a hév,
S büszke hittől im köszöntlek,
Te diéső, uj ezer év.

Incedy László.

Elejtett szavak hatása.

— Elbeszélés: Esztertől. —

— A „Köszeg és Vidéke” eredeti tárczája. —

(III. folytatás.)

Nem akar hódításokat tenni, nem hiu, kaczer, mint a legtöbb nő; gondolá magában a titkár, látva a hidegséget, melylyel a fiatal nő a férfiak hódolatait, bókjait fogadá. Felületes vizsgáló ezt büszkeségnek vette volna, de Elemér tudta, hogy e magaviselet a komolyság s szomorúság kifolyása volt, mely Izabella egész lényét körülvette.

Valljon mi bánthatja őt,? kérdé magában nem egyszer Elemér; mi lehet bánatának s komolyságát oka? Lehetséges volna, hogy ily ifjan már csalódnia kelle? De Elemért nem riasztotta vissza semmi, feltevé magában, hogy a kedves leánnyal közelebbi ismeretséget kezd; a kedves művészi körnek fesztelensége elősegíté, hogy közeledhetek egymáshoz; mindketen szellemen gazdagok, kitűnő észtehetséggel felruházva, könnyen megértettek egymást s élvezettel társalogtak egymással.

Leirhatlan boldogság, gyönyörézet fogta el Darvast, kit sokan irigyeltek Izabella kegye miatt, a kik látva, hogy mind a iparkodásuk, erőlködésük daczára sem érhetik el ezéjokat — Izabella meghódítását — lassanként vissza vonultak a csatatérrel. — Csupán egy férfit, Sziráky Dezső gazdag földbirtokos, Lévaiék gyakori látogatója nem riasztatta magát vissza.

Egész elszántággal közeledett Izabellához s feltűnő érdeklőséget mutatott irányában.

Bár Darvas még mindezeidig nem volt magával tisztában s nem tudott még végmegállapodásra jutni az

iránt, hogy valjon Izabellát nőül vegye-e? most arra gondolva, hogy Sziráky e drága gyöngyöt ősi ezimerére mint koronát akarja feltenni, úgy érzé mintha legdrágább kincsétől fosztaná meg, s határozott; Izabella az övé lesz és senki másé, s végzett az alkalom után, hogy megelőzve Szirákyt nyilatkozassék Izabella előtt.

Mindamellet, hogy a titkár ideje legnagyobb részét Izabella mellett tölté el, Diószeghyéket sem hanyagolá el; Aladár honn nem léte kedvére volt Darvasnak, így legalább azt hívé, nem jönnek idő előtt a titoknak nyomára, mert bár nem érzé magát lekötölelve Aranka irányában, de mégis sejtette, gondolta, hogy az fájna a fiatal leánynak, ha megtudná, hogy Darvas Izabellát szereti. Többször feltette magában, hogy Arankának őszintén bevallja Izabella iránti lángoló szerelmét, de nem volt hozzá bátorsága, nem akarta őt elszomorítani, mert sokkal jobban szeretete az egész családot, semhogy annak egyik tagját öntudatosan megbántani képes lett volna, vagy vissza nem reitett volna annak egy rossz órát is szerezni. Ha ugy akarja Isten, hogy Izabella enyém legyen, ők ezt ugys meg fogják tudni, de nem általam, s e részben lelkiismeretem nyugodt lehet. — Mind ritkábban ment Diószeghyékhez, de olyankor csupa figyelem és előzékenység volt Aranka irányában.

S ezt a tanácsos ur családja s főleg Aranka félreismerte. Ők mindinkább bizonyosnak hitték ohajtásuk teljesülését. Diószeghy visszaérkezése után kérdé férjét nyilatkozott-e már Elemér? Az atya nemmel felelt, de mindazonáltal lehetségesnek tartá, hogy inkább közeledtek egymáshoz, a mi eddig nagy társaságban nem volt könnyű dolog. Miután mind Aranka, mind pedig Elemér boldogoknak látszanak, csak hagyni kell őket, soká ugy sem titkolhatják boldogságuk okát.

Igy álltak a dolgok azon estéig, mely Lévaiék tervezett kirándulását előzte meg.

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

És Jézus mindezen tanaiban csodálatra méltó példaadással járt elől. Amiképpen tanított, prédikált, azonképpen élt is és tanácsaiért, — melyekhez élete minden pillanatában pontos hűséggel ragaszkodott, — martyrhalált halt. Végtelen szeretetével diadalmaskodott a pokol kapuin: megtört ezredéves előítéleteket, megmutatta hogy az ördög inceselkedéseinek sikerrel lehet ellenállani, a gonosz szenvedélyek fölött lehet uralkodni, azokat ki lehet irtani; elpusztítani; megmutatta hogyan kell a mi felebarátainkat szeretni, a szegényeken, az elhagyottakon segíteni; az egész emberiség javára önzetlenül közreműködni.

Vajha az emberek követni bírnák Jézus példáját!

De arról kell meggyőződnünk, hogy noha a keresztény tanok terjeszkednek s az emberiség összes vallásfelekezetei közt ma már legtekintélyesebb számban a keresztények vannak: mégis a szeretet az emberekben kiválóan csak a külsőre vonatkozik és a látszatban van meg.

A családi intézmény az, mely legkedvezőbb talaja a szeretetnek; a férj és nő, a szülők és gyermekek közt legbensőbb, legőszintébb a valódi szeretet és ragaszkodás; aminek természetes alapja az egymással való gyakori érintkezés, a közös érdekekből keletkező egymásra utaltatás, ebből folyó hasonló gondolkodás.

Vannak valóban minta családok, melyeknek tagjai között a kölcsönös szeretet egész az eszményiségig emelkedik. Élvezet, öröm és boldogság ilyen családdal érintkezni! Mily előzőkenyek egymás iránt férj és feleség, szülők és gyermekek; osztoznak egymás örömeiben, közös náluk a bánat és fájdalom; vigasztalják és segítik egymást. Szóval itt honol a szeretet és boldogság.

És a szeretet ellenségei az álbölcsek, a furfangos irigység, a lelkiismeretlen gonoszság megakarja fosztani az emberiséget az egyedüli földi boldogságtól, le akarja rombolni a családot, annak helyére emelni a társadalmat, az államot. Minden jóra való embernek kötelessége, eféle törekvések ellen teljes erővel és minden tehetségével küzdeni.

Mi lenne az emberiség a család nélkül?!

A barátság vajmi ritkaság; elvétve találunk önzetlen barátságot. Ellenben a tettetett, színlelt barátkozás mindennapi jelenség; de itt nincs is szeretet, csak önzés és gonosz számítás miknek a rászédettek áldozatul is esnek.

Felebaráti szeretet? Ezt a mi századunk csak elméletileg ismeri, de nem gyakorolja, mert ez a sport némi áldozatokkal is járna, amik kamatot nem hoznak. Mindenik azt mondja: csinálja más. Hanem hogy a pénz-világ lelkiismeretét úgy a hogy megnyugtassa, az irgalmasság sselekedetei gyakorolhatásának egy kellemes módját találta ki és ezt előszeretettel űzi is. A szegény embereknek

segtségére könyöradományokat gyűjtenek s az adományok nyilvánosan hirdapilag nyugtáztatnak és a nemeslelkű emberbarátok nevei brilliroznak! Ezek a modern felebarátok!

A látszat azt mutatja tehát, hogy van felebaráti szeretet és barátság; de a valóság tagadja mintha az amit látunk vagy olvasunk igazi szeretet volna Jézus tanai szerint.

A karácsonyi ünnepek nemesak mulatságra valók, hanem elmélkedésekre is: van-e bennünk szeretet embertársaink iránt? miként gyakoroltuk azt? Ha azt mondja a mi kis bírónk, hogy bizony szeretetlenek voltunk, akkor Jézus születésének évforduló emlékünnepe fogadjuk meg hogy a jóra törekedni és abban állhatatosak maradni akarunk és törekedni fogunk Jézus példáját lehetőségig hiszen követni.

Ne feledje senki, hogy ahol szeretet nincs, ott boldogság nem lehet. Szeressük embertársainkat, szeressük egymást és meg lesz a közös boldogság!

A helyes uton.

És az eszme testet öltött, lábra kelt, megindult s ahol megjelenik, bódít; hogy eredményei városunkra és illetőleg ennek lakóira üdvösek lesznek, arról kételkedni nem is szabad.

Mozgalom indult meg az ezen év tavaszán lapunkban fölvetett amaz eszmének megvalósítására, hogy Kőszeg városában az idegenek forgalmát növelni, az idegeneket ide vonzani kellene.

Egy tehetséges munkatársunk e lapnak 21-ik számában igen éles belátással és józan gondolkodásu következtetéssel utalt arra, miszerint Kőszegnek vitális érdekei megóvása végett egész erővel, erős akarattal és vasbuzgalommal oda kell törekednie, hogy itt lehető sok idegen család telepedjék meg részint állandó, részint nyári tartózkodásra; aminek eredménye lenne kevesebb vagy több idő multával az, hogy városunk nagyobbá, vagyosabbá és szebbé fejlődhetne. Ennek előmozdítására, illetőleg keresztülvitelésére eszközökre a kezdeményezést egy bizottságra ruházandónak javasolta, kijelentvén, hogy egy-kétszáz forinttal a mozgalmat meg lehet indítani.

A tavasszal beszéltek is ez eszméről s kivitelezési módokról különféle társas körökben; de eszelekvésig nem fokozódott a helyeslő lelkesedés. Lassankint el is aludt a dolog s már attól lehetett tartani, hogy — végképen.

Közbejötték a városi képviselő- és tisztviselő-választások; majd ezután a társadalmi visszahatás, tehát nem lehetett remélni ez eszme érdekében semmit.

De a társadalmi élet visszazökkent a rendes kerékvágásba és ismét beszéd tárgyává tétetett az újra szívesen hallott eszme, mit jelenlegi polgármesterünk is magáévá tévén, egy szűkebb körű értekezletet hívott össze, mely újra megbeszélte a czélt s a kezdeményezés módját és eszközeit s egész lelkesedéssel, erős akarattal lépett ki a eszelekvés terére! Tehát az eszme csakugyan testet öltött.

A kezdeményezők jól tudják, hogy minden nagy dologhoz az akaraton kívül még a „nervus rerum gerendarum“ is okvetlenül megkivántatik: aláírási ívet bocsájtottak ki, aminek csakhamar igen kedvező eredménye lett, az aláírási ív még tovább körözött s a kezdeményezők újabb és tágabb körű értekezést tartanak, melyben az érdeklődők megtudhatják és hozzá is szólhatnak azon módok, eszközök megvalósításához, amelyek

családdal való összeköttetés, melynek becsületén csorba ejtetett, üdvös áldásos nem lenet soha!

Sziráky folytatni akarta a vitát. De Elemér csak szórakozva felelt egy-két szót; őt csak Izabella érdekelte, ki Darvas hevesen és szenvedélylyel kiejtett szavainál halotthalványon felkelt székéről s nem törődve a jelenlévő vendégekkel szobájába távozott, honnan nem is jött elő.

Miután az idő már ugysis későre járt, Darvas is eltávozott a többiekkel együtt, előbb még a más napra tervezett kirándulás programját készítvén el.

Az utazásról még egy futó pillantást vetett Darvas Izabella ablakára, de nem látta a fiatal leányt, ki halványon, kisírt szemekkel nézett utána a sötét éjszakába.

Elemér eltávozott, léptei elhangzottak. — Elveszve, örökre elveszve! kiálta fel Izabella kétségbeesetten s fájdalom dulta arcát kezeibe temeté. — — — — —

Másnap kevéssel a kitűzött idő előtt Lévaiékhoz ment Elemér. Irigyelhetette őt a ki látta; szép, ifju, gazdag volt; megjelenése hódító vala; arca sugározott a boldogságtól, szívében örömeztet honolt, mert eigondolá hogy rövid idő múlva Izabella szerelme az övé leend; nyilatkozni akart ma rögtön, s nem félt a visszautasítástól, mert Izabella szeméből ezt olvasta: szeretlek.

Boldog volt pedig tegnap este, midőn hazament Lévaiéktól valami nyugtalanító érzés fogta el; nem aludt egész éjjel, képtelen volt valami szellemi foglalkozásra is, a gondolatok úgy kergették egymást agyában, mint tengeren a hullámok!

Mily közel volt már a pillanat, midőn övének

a tervezetet realizálni legalkalmasabbnak, legmegbízhatóbbnak mutatkoznak vagy bizonyulnak.

Az eszme tehát már lábra kelt s a kíséretét képező mozgalom vezetői helyes irányban és jó uton haladnak

Szerencse föl! bátran előre!

A felhívást és az aláírások eredményét következőkben közöljük:

Felhívás!

Alulírottak az idegen-forgalom élénkítésére Kőszegen alakítandó egylet ideiglenes működő bizottságaként összejöttünk, az adatok gyűjtését és a tervezeti vázlatok előkészítését megindítottuk, a szükségletű költségek fedezésére alábbi összegeket aláírtuk, és felhívjuk a t. közönséget, hogy ezen eszme megvalósítása és továbbfejlesztése iránt értekezletre f. hó 22-én (vasárnapon) délután 3 órakor a városház tanácstermében megjelenni sziveskedjék.

Kelt Kőszeg 1889. decz. 15-én.

Tipka Ferenc, polgármester (5 fl.); Tuczentaler Lajos (5 fl.); Kőszegi József (5 fl.); Schönbauer János (5 fl.); Unger Károly (5 fl.); Dr. Stúr Lajos (5 fl.); Waisbecker Ede (5 fl.).

Azóta ezen felhívást következők irták alá:

Matis János (5 fl.), Mohr Vilmos (2 fl.), Weinberger Géza (2 fl.), Kroller Miksa (5 fl.), Mederl János (2 frt.), Pfeffel János (5 fl.), Schlapfer Pál (2 fl.), Rusi Gyula (5 fl.), Lauringer János (3 fl.), Kuzma S. (5 fl.), Bakonyváry Ildefonz (2 frt.), Kovács István (2 frt.) Freyberger Antal (2 frt.), Markovits József (5 fl.), Ecker Károly (3 fl.), Paller András (3 fl.).

A gyűjtő ív Kőszegi József könyvkereskedő urnál aláírható.

Belföldi szemle.

— Az új törvénykezési javaslat szerint a járásbírók hatásköre és a sommás eljárás ki fog terjesztetni a birtokbírói és az örökösödési perekre is ha a per tárgya 500 frton alul van. A járásbíróktól a fellebbezés a törvényszékre történik. Itt a fellebbezési eljárás nyelve kizárólag a magyar. Ha oly személyek volnának kihallgatandók, kik a magyar nyelvet nem tudják, tolmács alkalmazandó. A fellebbezési eljárásban a feleknek magukat ügyvéd által kell képviseltetniük.

— Hazay Ernő volt országgyűlési képviselő és kiváló hírlapíró, ki 1848-ban a „Marezius 14-ke“ című lapnak szerkesztője volt s a kiegyezés utáni időben számos hírlapnak vezérezkírójaként működött az ország és társadalmi javára. — e hó 17-én 60 éves korában Bátorkeszin elhalt. Béke szellemével!

Helyi és vidéki hírek.

— A karácsonyi ünnepek alkalmából fogadják t. előfizelőink, munkatársaink és szíves olvasóink üdvözlőlevelünket. Boldog ünneplést kíván a

szerkesztő és kiadó.

— A kőszegi járás szolgabírójánál nem remélt változások történtek a 19-ki tisztújítás folytán. Szabó Elek főszolgabíró ur áthelyeztetett Felső-Eőrbé főszolgabíróvá és Nagy József szolgabíró ur Szentgotthárdra címzetes főszolgabíróvá. Ide hozzánk Somogyi Miklós ur Szentgotthárdról főszolgabíróvá és Pogány István ur körmenői gyakorló ügyvéd szolgabíróvá megválasztottak. A távozóknak Istenhozzádot mondva, üdvözlőjük az érkezőket, mert hiszen tudjuk, hogy semmi sem állandóan állardó.

Folytatás a mellékleten.

mondhatja a szeretett leányt Isten és emberek előtt; szív és lélek mórító gondolat! Elemér szíve hevesen dobogott és reszketett a gyönyörtől.

És mintha a természet is örülni látszott volna, ifju és viruló volt a föld, a lég balsamos, lanyha, mindenütt merre a szem né ett viruló tavasz, madárdal, virágillat! éppen mint Elemér szívében!

Lévaiék lakásához érve, az ajtót nyitó eseléd bámulva, kíváncsian nézett Darvasra, ki sietett be a terembe, hol Izabellát vélte találni; de helyette Sarolta volt ott benn kísért szemekkel.

— Mi történt? kérdé aggdó, reszkető hangon Darvas a nélkül, hogy köszönné, mert rémületében erről meg is feledkezett; kinos sohaj tört elő kebléből.

— Izabella eltávozott! — suttogó elhaló hangon Sarolta, kezeivel elfödve arcát.

— Eltávozott! ismétlé gépileg Elemér s mintegy álomból felocsúdva kérdé!: Tehát eltávozott? De miért?, hová? Mikor jön vissza?!

Lévainé szomoruan rázta fejét.

— Az égre kérem nagyság! beszéljen, kiálta fel Elemér hevesen; hová utazott Izabella s mi történt valajdonképen?!

— Nem tudok többet, mint mennyit e papírka tartalmaz, felelé Lévainé egy nyitott levélkét nyujtva Darvasnak.

A levél így hangzott: „Bocsássatok meg drága barátaim, hogy ily hirtelen, bucsu s köszönet nélkül hagylak el iteket! Távoznom kell! Egy szó tönkre tevé minden reményemet; eloszlát boldogságom tündérialma; pedig azt hívém, hogy boldognak kell lennem!

— **Karácsonyfa.** „Jövel, jövel karácsonyfa, arany díóval megrakva“, — a kis gyermekek e télszaki kívánsága holnapután már ismét teljesedése megy — a jobb módú családoknál. Amde hány és hány olyan család s hányszor anynyi gyermek van a világon, akik csupán bírből hallottak valamit a tündérvilág kiváltságos ajándékokkal s számtalan cseesebecsével elhalmozott karácsonyfa felől, mintha az is a dajkamesék tündérvilágához tartoznék. Pedig van ám való-ágban is karácsonyfa, amit a gazdagabb emberek „kis Jézuskája“ tud csak megszerezni, de a szegényeké nem juthat hozzá. Ti gazdagok nem is képzétek, hogy mily sok szomorúságot okoz igen sok embertársatoknak a ti vigasztok, mennyi elkeseredettséget a nyomornak a ti jöletben uszó boldogságtok!; — mert a szegények is el kezdenek már gondolkodni és bölesekedni az emberi sorsot uraló végzet igazság érzetének nyilvánulásai fölött. Akiknek van fogékony szívök, azok minden figyelmeztetés nélkül, csupán lelkük sugallatait követve is sietnek az elhagyottak könnyeit letörölni, a nyomor fájdalmait enyhíteni, a szomorúakat megvigasztalni s ezek karácsonját is legalább elviselhetővé tenni! Majd ha valamikor minden családhoz visz a kis Jézuska karácsonyfát a kisdedeknek, akkor lesz igazán boldog karácsonyja az emberiségnek!

— **Yasvármegye tisztújítása** f. hó 19-én következő eredménnyel ment végbe: alispán Reiszig Ede; főjegyző: Károlyi Antal; I. aljegyző: Horváth Dezső; II. aljegyző: Pulay Ferenc; III. aljegyző: Békassy István; házi pénztárnok: Geröly József; házi pénztári ellenőr: Tulok Ernő; árvaszéki elnök: Bárdossy István; ülnökök: Ritter József, Henesey Antal, Biró István, Szalay Gyula, Török Károly, Sényi Kálmán; árvaszéki I. jegyző: Szele Kálmán; II. aljegyző: Somogyi József. — Szombathelyi főszolgabíró: Bozay Gáspár; községi főszolgabíró: Somogyi Miklós; sárvári főszolgabíró: Ajkay Gyula; kis-czelei főszolgabíró: Maróthy Győző; vasvári főszolgabíró: Molnárffy Géza; körmendi főszolgabíró: Rusa Lázár; muraszombati főszolgabíró: Pollák Pongrácz; szt-gothárdi főszolgabíró: Papp Antal; németújvári főszolgabíró: Dömötör Lajos; felső-örfői főszolgabíró: Szabó Elek. — Szolgabírókká pedig: Nagy József, Nagy Péter, Bachó Vince, Mészáros Ernő, Csorna Jenő, Jakab Bódog, Herbst Géza, Keresztu József, Takács Márton, Pogány István, a szolgabírák pedig a főispán ur által lesznek járasonként beosztva. Árvapénztárnok: Horváth Sándor; tisztú ügyész: Nagy Jenő. — A többi tisztviselőket pedig szintén majd a főispán ur fogja kinevezni.

— **A jótékony nőegylet** folkéri azon lelkes emberbarátokat, akik szegények fölsegítésére adakozni szándékoznak, adományait az egylet elnökéhez Ecker Károlyné urnóhoz juttatni sziveskedjenek.

— **Meghívó.** A „Községi kereskedelmi kör“ f. é. december hó 31-én „beteg segélyző alapja“ javára a bálház nagy termében Szilveszter-est i t á n e z v i g a l m a t rendez. Belépti-díj: Személyjegy nem tagok részére 80 kr., tagok részére 60 kr. Cs. ladjegy nem tagok részére 2 frt., tagok részére 1 frt 80 kr. A táncmulatságon Balázs Lajos szombathelyi zenekara fog közreműködni. Kezdeté 8 órakor.

— **Pályázati hirdetés.** Ő nagymélt. a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, f. é. október hó 24. 55.757 sz. a. két magas leírtával felhívá ezen kamarát: hogy évenként felváltva egy fiatal tőrekvő és kellőleg képesített kereskedőt vagy iparost hozzon javaslatba, a kinek a külföldön teendő tanulmányait költségeinek fedezésére 300 forintnyi utazási ösztöndíjat fog utalványozni. Kamaránk első ízben az iparos pályára tőrekvő ifjút kíván javaslatba hozni. Ehhez képest felhívhatunk mindazon kamara kerületünk területén lakó avagy ide illetékes fiatal iparosok, kik ezen utazási ösztöndíjat elnyerni óhajtják: hogy vonatkozó folyamodványjait legkésőbb f. évi december 31-éig ezen kamara elnökségéhez nyújtsák be. Ezen folyamodványoknak a folyamodó nevét, lakhelyét, családi viszonyait, erkölcsi magaviseletét, tett tanulmányait, eddigi foglalkozását és nyelvismereteit, továbbá a folyamodó által választandó

szakmát, valamint az általa kitűzött utitervet kell tartalmaznia. Az előadottak hitelt érdemlő bizonyítványokkal igazolandók. Sopron, 1889. november 30-án.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Az országos vásár** mult hétfőn rendkívül népes volt; a téli idő igen kedvezett a vásárlóknak; de sajnosan kellett tapasztalni, hogy az eladó több volt mint a vevő és a forgalomba hozott pénz. Sopronmegyéből a vásárlók nagy contingenst adtak a határzár föloldása következtében. Fölhajtott szarvasmarha: 752 drb; ló: 257 drb; sertés: 135 drb. Eladott szarvasmarha: 258 drb; ló: 86 drb; sertés 48 drb.

— **Karácsonyi kiállítás.** Valóban örülhetünk mi Köszeg városiak, hogy ama kellemes helyzetben vagyunk, miként karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlása végett e kemény téli időben még lábunkat sem kell kitenni a városból, mert majdnem minden üzlet versenyez a szebbnél szebb tárgyak, értékes cikkek, jó minőségű árúknak produkálásában, annyira, hogy a dús választék miatt a vevő az „embarias de riches“ hatása alá jut. A városban minden ilyenmü karácsonyi árúcsarnokok közt fölöttébb kimagaslík a Köszegi József ur által üzlethelyiségeiben rendezett kiállítás, mely valóban kellemesen lép meg az embert a berendezés ügyes besztása, csoportosítása által. Köszegi ur szerencsés volt az ungvári agyagipar gyári társaságtól kivételesen bizományba átvenni e gyár által formált és kiszinezett számos pompás agyagfigurákat, melyeken a festészet és szobrászat remeklései versenyeznek s mint magyar ipari termelvények érdemeinek a megismerésére és még inkább méltók ajándék-tárgyakul a megvételre. A gyönyörű csoportozatnak legsikerültebb alakjai közé tartozík a magát muzsikáló alföldi betyárgyerek és a világvető cigánybanda első muzsikusa stb. — A kiállításban nagyszámu japáni iparcikkek is láthatók. A levélpapírpár szebbnél szebb alkotásai, a dobozok külalakításában nyilvánuló ötletek s a rendkívüli ügyes és finom kivitel ámulatba ejtik a szemlélőt. Köszegi ur oly sokfelét és oly sok szépet halmozott föl kiállításában, hogy melegen és őszintén ajánlhatjuk bárkinek a berendezés megtekintését.

— **A helybeli katolikus iskolaszék** az 1868. isk. törvények, valamint az 1876-ik évb. a magyar orsz. püspöki kar által hozott rendszabályok értelmében újabb három évre mult vasárnap azaz december 8-án lett megválasztva. A megválasztott tagok következők: Chernel Kálmán, Engl István, Freiburger Antal, Kroller Miksa, Lauringer János, Markovits József, Matits János, Pados Gábor, Paller András, Schiefer György, Tipka Ferenc, Wurst Ignác id.

— **A vasvármegyei turista-egylet.** A „M. O. K. E.“ vasvármegyei osztálya f. é. decz. 7-én Felső-Lövön választmányi ülést tartott. Egán E. elnök Budapestről táviratozván, hogy a gyűlésre el nem jöhet, az ülést az ügyvivő alelnök vezette. Az elnökség jelentéséből tudjuk, hogy Dr. Roth Samu központi ügyvivő alelnök meghalt, hogy a hirdetett pályadíjert senki sem foglalt, hogy a térképek készek, hogy az ügyvivő alelnök febr. 22-én Budapesten felolvasást tart, melynek tárgya „Vasvármegye“. A jelentés tudomásul szolgált. A pályamunka beküldésére a határidő f. é. december 31-ig meghosszabbították. Tárgya Vasvármegye valamely érdekes pontja legyen szabad választás szerint: a dolgozat idegen kéz által lemásolva s a szerző nevét rejtő jellegű boríték mellétt küldendő be. Díj 40 frank aranyban. Pályabírák, Gróf Batthányi Károly, Kapler Ferenc szalonaki plébános és Ebenspanger János. A megye északnyugati negyedének gyönyörű színes nagy turista térképe kész, ára vászonra vonva 2 frt. 50 kr., papíron 1 frt 70 kr. Az egylet tagjai (azok is kik ezental az egyletbe belépnek) a térképet kedvezményi áron vászonra vonva 2 frt. 20 kr., papíron 1 frt 50 kr-ért kaphatják. A térkép Ebenspanger Jánosnál, az egylet ügyvivő alelnökénél rendelhető meg. A kik tagdíjakkal hátralékban vannak, felkértek, hogy azokat mielőbb beküldjék. Az egylet számadása és költségvetése előterjesztvén, helybenhagyott.

— **Mulatságos keresztelés.** Keresztvízről vitték haza az apróságot, — mint a „Keszthely“ írja, — a keresztelés öröme a két komaasszony a bábával együtt egy kis boltba tértek be egy-egy pohárka pálinkára. Az édes ital nagyon ízlett az asszonyoknak s az első pohárkát követte a második és harmadik és így tovább míg mind a hármuknak félre nem állott a kontya. A rögtönzött mulatság alatt a megkeresztelt apróság csöndesen aludt a kis bolt egy k zugában. — Az asszonyok végre is hazafelé tántorogtak, s csak mikor a boldog anyának elő akarták mutatni a kis polgárt, vették észre, hogy azt bizony a boltban feledték. A kövér boltos is csak ak or vette észre, midőn a kis polgár kegyetlen sírásra fakadt. Nagy volt az alatt a keresztelés házbán a zavar. A pityókás asszonyok annyira el voltak ázva, hogy hamarosan elfeledték, hol hagyták el a kis ártatlant, végre is a baba, ki a legjózanabb volt köztük, kieszelte, hogy az bizonyosan a boltosnál maradt.

— **A disznótorok évadja** beköszöntött s mindenfelé fölhangzik az áldozatra szánt gyanutlanul elhízott állatok halálrőfögése és a sógorság, komaság és jó ismerősök részére rendezett „torok“ vidám pohárcsengése. A kinek „disznójuk“ van, azok a közbeszéd szerint is — szerencsés emberek!

— **Balázs Sándor** a „Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete“ című társulatnak fiók-telép alakítására kiküldött ügynöke, ki mintegy két-három hónapon át vidékünkön is működött, — mint Veszprémből tudatták — széngazzal vetett véget életének. Özvegyet és öt kis gyermeket hagyott hátra.

— **Vásári tolvajok** mint egyébkor úgy a legközelebbi országos vásárkor is szerencsétlenné (?) azokat, kik holmijokra vigyázni nem tudtak; hármán szerencsével működtek amennyiben turpisságukat reájuk bi-

zonyítani nem lehetett kisiklottak az igazságszolgáltatás kezei alól, s az ezt követő dnti élvezetétől; negyedik col egájuk ismételve rajta vesztett, mivel tetten éretett, most a négyheti fogház csendjében gondolkozhatik azon théma fölött: a máséhoz ne nyulj, mert megéget!

— **Járdáink** nagy részén valóban életveszélyes a közlekedés. Felhívjuk a rendőrség figyelmét erre s óhajtuk az erőyes intézkedést.

— **Kéjvonatok** közlekednek az ünnepek alkalmával Bécsbe, Budapestre, Fiume-, Triest- és Velenczébe. Ez iránt érdeklődőknek ajánljuk a lapunk hirdetési rovatában foglalt tudnivalókat.

— **„Tréfás számtani feladványok gyűjteménye“** és „Tréfás rajz- és mértani feladványok gyűjteménye“ című díszos kiállítású füzetek, mint hasznosan mulattató karácsonyi ajándékok melegen ajánlatnak a szülők és tanítók figyelmébe. Egy-egy füzet ára 50 kr. A „Tréfás számtani feladványok“ olcsó kiadásban is kaphatók s 25 kr-ért Drottleff Rudolf kiadónál rendelhető meg, Pozsonyban.

— **Időjárás.** A lefojtt bétén az idő többnyire verőfényes hideg volt; legüdegebb esütörtökre vlradorá volt amikor a hőmérő — 10-re szállott; pénteken éspős szél zúgott át hóborított vidékünk fölött; tegnap elborult és havazást várhatunk.

— **Schaumann Gyula gyógyszerész urnak Stockerauban.** Az ön kipróbált és jónak bizonyult gyomorsója nagyszerű hatásai bir. Sógorom, Tellmann Péter, polgári mészáros Fogarason Erdélyországban, 70 éves és 20 év óta szenved gyomorhajban, mely baja az utóbbi időben igen elmérgesedett és egy orvos sem tudott rajta segíteni. 14 nap óta, mióta ő az ön gyógyhatású gyomorsójával el, az emésztés, az étvágy és az álom jelentkezett. Isten áldja meg az ön kitűnő gyomorsóját és az ön segítő kezét a szenvedő emberiség részére. Én nem fogom elmulasztani az ön gyomorsóját minden embernek Fogarason melegen ajánlani, akik gyomorhajban szenvednek, továbbá kérek 6 dobozt Tellmann Péter polgári mészáros czimére, Fogarasra küldeni. Maradok mély tisztelettel Max Tivadar nyug. cs. és kir. őrnagy, Fogaras, 1882 május 28-án. Egyébiránt utálunk a mai lapunkban megjelent „Gyomorsó Schaumann Gyulától“ című hirdetére.

— **Brázay sóborszesze.** Vannak népszerű házi-szerek, melyek oly közbeesülésre emelkedtek, miszerint az emberek kisebb bajoknál az orvosi rendlővnyt is szükségtelenné tartják s ezeket veszik igénybe. Az ily általános népszerűséggel bíró házi-szerek kell, hogy mindenké által méltányoltassanak, mert a közönséget nem lehet megtéveszteni. népszerűsége csakis a valóban jó szer juthat. Ez áll Brázay Kálmán sóborszesze s z e r e néve is. E házi szer a legjobb hatásának van elismerve fejtájás, migrain, szem-, fül- és fozfájás, szakgatás, eszű és köszvény, sat. sat. llen. Van valami általános hatás ezen egyszerű szerben, mit a sóborszesznek szerencsés vegyítése és készítése — mint az Brázay Kálmánnak sikerült — eredményezett, miként ezt a társadalom legkiválóbb tagjai számos köszönő levélben nyilvánosan is elismerték. Mint minden jó szer, Brázay készítménye is sok utánzóra talált, aki tehát valódi Brázay-féle sóborszeszt óhajtt venni, az figyelje meg az üvegein levő czimkét mely a 45 kros kis üvegen 319., s a 90 kros nagy üvegen 320. számú védjeggyel van ismertté téve.

— **Egy ajánlásra méltó könyv.** Egy füzetecske fekszik előttünk, melynek czime: „Jó tanács aranyat ér!“ Ez különösen jó házi-szerek hasznának és becsének tárgyalására szoritkozik és ezt nemcsak szenvedőknek, hanem egészségeseknek is, tüzetes átolvasásra kellene méltatni. A gyógyszer helyes megválasztásától függ leginkább az eredmény, éppen úgy legtöbb esetben lehetséges, annak idejében való alkalmazása által, valamely veszélyes betegséget megelőzni. Fent nevezett könyvet kívánatra bérmentve megküldi, Richter kiadóintézete Lipseben.

Süjegyek

igen díszes és czinos hivitelekben alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékul megrendelhetők

Feigl Gyula

könyvnyomdájában.

SÜKETE KNEK.

Egy oly egyén, ki igen egyszerű szernek köszöni 23 évig tartó süketségének és fülzúgásának gyógyulását, kész annak leírását német nyelven minden jelentkezőnek ingyen beküldeni. Czím: J. H. Nicholson, Bécs XI., Kolingasse 4.

Saroltám! Te eltaláld, ki mondá ki e szót, mely szám üzött a paradicsomból, mely boldogságom kikötőjétől a boldogtalanság, fájdalom, szomorúság, kétségbeesés nyílt, viharos, hullámzó tengerére dobta ki a gyenge csónakot, szívemet!

Te tudod mi volt az a szó, mert te ismered, olvasol beusómben. Te ismered szomorú sorsomat, végzetemet, tudod, hogy anyámat el nem hagyhatom. Mondd el neki, a mit tudsz, tudja meg ő is szomorú sorsomat; ne keressetek engem, úgy sem fognátok feltalálni. Határozatom megmáshíthatlan! Izabella.

Elemér kezéből kihullott a levél. Világosítson fel kérem! szólalt halk, vontató hangon Saroltához.

— Mit mondott ön tegnap? kérde válasz helyett Lévainé. — Mit értett Izabella azon végzeteljes szó alatt?

— Hogy tudhatnám én azt?! kiálta fel hevesen Darvas. De kérem nagysád, magyarázza ki magát, miről szól a levél?

Sarolta éppen felelni akart, midőn férje belépett. — Oda lettek a szép tervek, remények, édes Darvas ur! mondá a festő vendége kezét megszorítva!

— Csak már valami világos lenne előttem, mondá Elemér türelmetlenül! — valljon mit mondhattam olyant, hogy ily szomorú kétségbejítő eredménye lett?

— Én a másik szobában voltam, felelé a festő — s így nem vehettem a társalgásban részt, de mindamellott úgy hallottam, hogy a bíró és bankár leány viszonyának felbontása is szóba jött.

(Folytatása következik.)

A 30.000

példányban megjelenő

„Budapest” című kép- és politikai napilap, — mely immár XIII-ik évfolyamát futja, — évről-évre nagyobb érdeklődésnek örvend. Ma már annyi példányban jelenik meg, hogy két rotációs-gépen nyomják, a mi hírlap-irodalmunkban valóban páratlanul álló eset. A „Budapest” e szokatlan elterjedését egyrészt határozott nemzetiségű független irányának és kitűnő tudósításainak, másrészt pedig eredeti rajzok után készült képeinek köszönheti. A „Budapest”, — nem csinalva kétkulaesos politikát, mint az mai napság; már a hírlap-irodalomban is szokásos, — nyíltan és kitarotán Magyarország teljes állami függetlenségéért és önállósága mellett küzd. Azt akarja, hogy legyen önálló vámtérfelületünk, nemzeti hadseregünk, saját bankunk, külön külképviseletünk; szóval odatörekszik, hogy hazánk minden idegen beavatkozástól menten saját maga intézhesse államügyeit. S e törekvésében politikai életünknek olyan kitűnősegei támogatják, mint Irányi Dániel, Ugron Gábor, Madarász József, Thaly Kálmán, Polónyi Géza, Törs Kálmán, Petrich Ferencz, Lukács Gyula, Orbán Balázs, Tóth Ernő, Enyedi Lukács, Mezei Ernő stb., kiktől ismételtlen hozott már a „Budapest” nagyérdemű közleményeket, s a kiknek ígéretét bírja a szerkesztőség, hogy a lapot szellemileg továbbra is támogatni fogják. De a „Budapest” nyíltan bevallott politikai irányának szilárd és következetes megtartása mellett arra is kiváló gondot fordít, hogy olvasói úgy a hazai, mint a külföldi nevezetesebb eseményekről gyors és megbízható értesülést nyerjenek. E végből olyan levelezői kart szervezett, a minő egy lapnak sincs. Csak itt az országban 254 rendes levelezője van a „Budapest”-nek. E mellett állandó tudósítók tart Bécsben, Belgrádban, Bukarestben, Berlinben, Konstantinápolyban, Párisban, Pétervárott, Rómában, Szófiában, Zigrábban és New-Yorkban. A párisi kiállításra külön állandó tudósítót és rajzolókat küldött a „Budapest”. — Turinban, Kossuth Lajos nagy hazánkfia külön is fogadta ez év nyarán a „Budapest” rajzolóját, kiktől több eredeti rajz vár megjelenésre. — A szórakoztató olvasmányokra szintén nagy súlyt helyez a „Budapest”. — Tárca rovata élénk és változatos; a mit elegendő igazol az is, hogy a közelmúltban irodalmunk majd mindegyik jelese felkereste dolgozataival a „Budapest”-et. — Költeményeket hozott: Abrányi Emiltől, Bartók Lajostól, Illyés Bálinttól, Inezdi Lászlótól, Kiss Józseftől, Komocsy Józseftől, Kisteleki Edétől, Koroda Páltól, Ney Ferencztől, Luby Sándortól, Pósa Lajostól, Petri Mórtól, Reviczky Gyulától, Várady Antaltól stb. Tárcaikat írtak: Abrai Károly, Bródy Sándor, Degré Alajos, Erdélyi Gyula, Haller József gr., Murai Károly, Porzolt Kálmán, Sebők Zsigmond, Sziklay János, Tolnai Lajos, Vay Sándor gr., stb. Regényeire hasonlóképp mindig kiváló gondot fordít a „Budapest”; arra törekedvén, hogy ne csak érdekesítő, hanem irodalmi szempontból is legyenek, a mire nézve különben elég kezesseget nyujtanak állandó regényirói, u. m. V. Gaál Karolina, Murai Károly, Mártonffy Frigyes, Sziklay János, Murai B. Béla, Tolnai Lajos stb. Ezek mellett a „Budapest” folyvást három regényt közöl egyszerre, sőt midőn közlendőinek anyaga megengedi, négy regényt is közöl, mint azt a nyár folyamán is tette. — Ezeket kívül „Uj Budapest” cím alatt vasárnaponként humorisztikus heimelleklet csatoltatik a főlaphoz egészen ingyen. E humorisztikus melléklet kifigurázza a politikai és társadalmi élet ferdeségeit, hoz jóízű adomákat, tréfás megjegyzéseket; végül pedig minden héten egy-egy talányt közöl, a melynek megfejtői között értékes jutalmkönyveket sorsol ki. — Ha még tudjuk, hogy e lap „Kis Gazda” rovata úgy a mezőgazdaságra, mint az iparügyekre kiváló gondot fordít, s a közgazdaságot — a többi lapoktól eltérőleg — akként kezeli, hogy az bárki által könnyen megérthetők; úgy bátran elmondhatjuk, hogy a „Budapest” — mely tényleg a legolcsóbb lap hazánkban — minden tekintetben alkalmas arra, hogy minden magyar család állandó látogatója, házbirtója legyen. Előfizetési ára egy órára csak 1 frt; negyedévre 3 frt; félévre 6 frt; egy évre 12 frt. A „Budapest” előfizetői még a következő kedvezményben részesülnek: Aki egész évre előfizet s az előfizetési összeget (12 frt) egyszerre küldi be, az a „Budapest” Nagy Képes Naptárát ingyen, aki fél évre előfizet s az előfizetési összeget (6 frt) egyszerre küldi be, az a „Budapest” Kis Képes Naptárát ingyen vagy a Nagy Képes Naptárt 40 krért, aki negyedévre fizet elő s az előfizetési összeget (3 frt) egyszerre küldi be; az a „Kis Képes Mese-naptárt” ingyen vagy a Nagy Naptárt 50 krért, vagy a Kis Naptárt 25 kr. kedvezményes ár mellett fogja kapni.

Mutatványszámokkal bárkinek ingyen szolgál a „Budapest” kiadóhivatala. IV. ker., Sarkantyús-utca 3. szám alatt.

Csarnok.

— Milyen idős a magyar alkotmány? II. Endrőtől 1222-től számítatik az ő kora, nálánál csak az angol alkotmány idősobb mely 1217-ből való, tehát öt évvel öregebb.

— A csiga és a villám gyorsasága. Általánosan ismert közhely, hogy a villám a leggyorsabb mozgásnak van elismerve a csigagyorsaság pedig a legkisebbnek. Egy másodperc alatt a csiga 1.5000 lábnyi utat tesz meg, ezen idő alatt a fény sugar 42000 mérföldet. E két szélsőség között sok kisebb nagyobb mozgás-képességet jegyeztek föl. A légy egy másodperc alatt 5 lábnyit, a gyalogoló 5²/₁₀ a tevé 6, mérsékelt szelek 10—12, a bérkocsiló 12 lábnyit, a cet 12³/₁₀ vitorlás hajó 14, iramszarvas által húzott szán 25, gőzmozdony 30, koresolyázó 36, angol paripa 41, szélvész 50, lég-hajó 50, az agár 70, a sas 95, vihar 126, galamb 411 lábnyit, a hang 1012, a föld középpontja a nap körül 4 mérföldet halad.

— Szellemi kincs-raktár. — A nagyság valódi mértéke az erény! Kormán. „Erény nélkül nincs boldogság.” Szechenyi. „Az erény bátran jár, hol a napfény derül, a vétek csak bujkál s minden napfenyt kerül.” Kisfaludy K. — „Legnagyobb bűn: a kétségbeesés. Ez a bűnök koronája; minthogy az nem más, mint a legsötétebb istentagadás.” Petöfy. „Nincs ember aki ne vétkezne.” Talmud. „Gyakran megtörténik, hogy a roszaik több hasongdolkozásra akadnak mint a becsületesek, mert a pillanatnyi élvezet, melyek közt a roszaik él, sokakat rábírnak, hogy velük tartsanak; az erény ellenben, mely egyesesen tart előre pillanatra nem igen erős sokakat magához vonzani, különösen ha mások is találkoznak, kik az elpuhultság útjára esalognak.” Socrates. — „Mit, mikor és miként kell szólni s tenni, az a bölcsesség nagy titka.” Kölesy. „A bölcsesség legjobb uti költség.” Közm. „Sokan bölcsékké lettek volna, ha nem képzelték volna, hogy máris bölcsék.” Seneca. „Hét tulajdonság ismerteti meg a bölcsét: Nem beszél az előtt, ki tudomány és korra nézve őt megelőzi, nem szakítja felbe más beszédét, nem válaszol elhamarkod a, kérdez s felel mit illik, rendet tart beszédeben, megmondja ha nem érti s helyesli az igazat!” Talmud.

Közgazdaság.

Tűzfeekendők beszerzése.

Figyelemreméltó, de sajnos azon tapasztalat, hogy nálunk az ipar terén a verseny a legtöbb esetben távolról sem tisztességes, sőt csunya versengéssé fajul: mert az iparosok igen nagy része, fájdalom! nem gyártmányai jóságával és jutányos árakkal törekszik magának fölülséget szerezni, hanem a régebbi gyárak és ipartelepek, sőt a némileg nagyobb műhelyek is egyeduralkodást követelnek magok részére az újabb ipartelepekkel s vállalatokkal szemben. Ha tehát új gyárat teremt valaki, mely a korszerű igények követéseinek az által is megfelel, hogy a technika legújabb vívmányait alkalmazza, s így az eddig gyártott iparcikkéknél jobbat és jutányosabbat bír előállítani, akkor a régebbi gyárak, melyek már rég túlhaladott berendezéseik által és műhelyeikben, minthogy azok nem szerelvek föl a legújabb és a legjobb technikai eszközökkel, távolról sem képesek csak megközelítő jöminőségű és olcsó árúkat készíteni, összes erejüket arra fordítják, hogy a náluk jobb új gyár ellen a legszemérmelenebb úton-módon is áskálódjanak. Ha ily régebbi gyárak tulajdonosaiban a honszeretet csak legkisebb szikrája égne, bizonyára örülnének, hogy az új gyár, nem kimélve fáradságot és költséget, azt éri el kitűnő és jutányos készítményeivel, amire ők képtelenek voltak s lettek volna: kiszorítja a nemzetünket szipolyozó külföldi drága, silány, sőt gyakorta szerföltött rozsz gyártmányokat. De minthogy a honszeretet ily, rendszeren külföldről hozzánk beszakadt s ideiglenesen letelepedett, magyarul nem értő, német üzletvezetést gyakorló cégeknek, amelyek, ha a magyar kenyeren jól megtollasodtak, sietve vonulnak vissza földieik közé, ösmeretlen, hát öröm helyett kaján irízység szállja meg őket az új gyár sikerei miatt, és latba vetve az évek során, míg őket túlszárnyaló versenytársuk nem volt, szerzett összes befolyást, annak révén mindent, távolról sem riadva vissza még a legbeestelenebb eszközöktől sem, elkövetnek, hogy a föltűkálló, törekvő, magyar új gyárat károsítsák, sőt ha bírnák, megsemmisítsék.

Igy járt a már néhány év előtt létesült Tarnóczy Gusztáv-féle gazdasági gépgyár, mely bővíteni akarván működésén, a legújabb technikai vívmányok sikerült alkalmazása és több új remek találmány fölhasználása által nemcsak honunk legjobb, hanem a legkitűnőbb külföldi gyárak közül is nagyon kiváló tűzfeekendő-gyárat rendezet be. Minthogy Tarnóczy Gusztáv, ki a legszorgalmasabb országgyűlési képviselők közé tartozik, beható, sikeres tanulmányozás után oly tökéletes-rendszerű tűzfeekendőket szabadalmaztatott tűzfeekendő-gyárának, melyek napjainkban nemcsak az egész országban, hanem Európában és Amerikában is a legtökéletesebbek s azért mégis a legjutányosabbak, (ezért számos külföldi megrendelést is kapott ezen tűzfeekendőgyár), régebbi, ódonberendezésű azon gyáraink, melyek, ugy mellékesen, tűzfeekendőket is állítottak össze, azt hirszelelték a kitűnő gyárról, miszerint nem létezik. Mikor azután ezen hírszeleltésök hazugságnak bizonyult be, ráfogták az őket túlszárnyalt új gyárra, hogy vásárlókat ugyan ott tűzfeekendők, ámde azok külföldi, nagyon silány gyártmányok. Midőn pedig az egész ország minden vidékén saját szemével győződött meg a közönség arról, hogy a Tarnóczy-féle tűzfeekendők nemcsak kitűnőek, hanem azok annyival olcsóbbak más készítményeknél, miszerint azon községek, a melyek Tarnóczy-féle tűzfeekendőket vásároltak, 100—120 forintnyi megtakarításhoz jutottak, daczára, hogy beszerzett tűzfeekendők jobbak, mint azon elavult-rendszerű tűzfeekendők, melyeket a régebbi gyárak utazó-ügynökei törekedtek rábeszélésük különféle esinjával-binjával nyakokba akasztani, akkor ily gyárak megvesztegetéseikhez is folyamodtak.

De ennyi fondorkodás, eselszövény, aljas megvesztegetés sem volt ily cégeknek elég; mert mikor mindennek daczára a „jobb” és „jutányosabb” győz készítményeik fölött, a Velencei aljas bérlyilkosait fölberlőket jól-rosszul utánozva, egészen indokolatlan párbajok útján törekszének a honi ipar fejlesztése körül máris elévülhetetlen nagy érdemeket gyűjtött országgyűlési képviselőt láb alól eltenni.

Hát bizony ez undorító látvány!

Somogy megye törvényhatósági-bizottságának legutóbb tartott gyűlésén több községi képviselőtestület határozata került törvényhatósági-jóváhagyás végett tárgyalás alá; a bizottság jóváhagyta ugyan a községi ha-

tározatok azon részét, mely szerint tűzoltóeszközök beszerzését elhatározták, de megtagadta a tűzfeekendők beszerzése czéljából egyes gyárosokkal kötött szerződések jóváhagyását és azon határozatot hozta, hogy ezental a községek részére az alispán fog nyilvános árlejtés alapján tűzoltószereket beszerezni.

Ezen határozat hozatalára az nyujtott okot, hogy a belügyér arról értesült, miszerint némely gyárosok az erre vonatkozó miniszteri-rendeletben meghatározott minőségű feekendőknel silányabbakat adtak el a községeknek és ezek áraban a községi elüljáróktól váltókat vettek.

Történtek azonban némely községek részről oly bevásárlások, melyek nemcsak azért voltak teljesen szabatosak, mert a gyáros által szállított feekendők az előírásnak teljesen megfelelők, olcsók és a részben kötelezvényekben kifizetett vételár után csak 6 százalék kamat számítatik, hanem az üzlet megkötése ellen alakkilag sem tehetni kifogást; mert az elüljárók által kötött szerződések a községi képviselőtestületekben tárgyalva és jóváhagyva lettek; sőt, hogy az ellenőrzés a felsőbbhatóságok részéről se hiányozzék, a községeknek az illető gyárossal, Tarnóczy Gusztávval, kötendő üzletet az illető járássok főszoigabirái ajánlották.

A főszoigabirák tehettek ezen ajánlásaikat, mert Tarnóczy-gyártmányait a miniszter megvizsgáltatván, teljesen jóknak és megfelelőknek találta s ezt a t. hatóságokkal tudatta. Ennek folytán pedig Somogy megye alispánja a belügyér által is ajánlott Tarnóczy-féle tűzfeekendőket ajánlotta a községeknek; s mivel a tűzoltószerek beszerzés sürgős volt, a miniszteri rendelet szerint az alispán már négy ízben sürgette meg a községeket, hogy a jó és olcsó Tarnóczy-féle tűzfeekendőket, ahol szükség van, szerezzék be.

Telhat a t. h. bizottság máshová célozott és máshová lőtt: mert azt akarta elérni, hogy, elegendő téve a miniszteri rendeletnek, lehetlenné tegye, miszerint a községeket bizonyos gyárosok silány árúikkal becsapják és a vételárt rögtön értékesíthető váltókból a községek-től, ezek nagy veszélyére! azonnal fölvegyék; — e helyett azonban azt érte el, hogy a községek helyesen megkötött szerződéseinek megsemmisítésével kárt csinált a községeknek, amelyek olcsó áron jöminőségű tűzoltószerevényeket vásároltak, és kárt okozott Tarnóczy gyárosnak is.

A „Somogy” (ezen kormányparti lap.) élesen támadja meg a Tarnóczy-gyárat bizonyos érdekszövetkezet javára, mely támadás közvetve gyanúsítás a kormány, az alispán és az összes közigazgatási tisztviselők ellen, mintha azok a Tarnóczy-féle gyártmányokat nem tisztességes indokból ajánlanák. Hiszszük azonban, hogy a „Somogy” gyanúsításai épúgy nem fognak ártani a kormánynak és Somogy megye főtisztviselőinek, miként azok nem ártanak Tarnóczy-nak, kiért hangosan beszélnek a már sok helyütt beszerzett tűzfeekendők, amelyek sokkal jobbak (és törvényes uton szerzettettek be) mint a „Somogy által dédelgetett „vátós” gyárak feekendői.

Meg vagyunk győződve, ha az alispánok a községek tűzoltó-szerevényeinek megfelelő minőségben való beszerzése czéljából fognak a községeknek tűzoltógyárat ajánlani, a választás Tarnóczy Gusztáv gyárára fog esni; mert már bebizonyított dolog, hogy a községeknek szállított tűzfeekendők közül a Tarnóczy-féle gyártmányok a legjobbabbak és mind aránylag, mind általában a legolcsóbbak.

A községek tűzbiztonsága hozza magával, hogy tűzfeekendőkkel s tűzoltószerevényekkel ügyekezzenek magokat mielőbb ellátai; azért igen czélirányosan és jogosan eszelkesznek, ha a törvényes formák és a községi gazdasági előnyeik szemmel tartásával, Tarnóczyval kötnek szerződést s tartózkodnak azon gyárak ügynökeinek ajánlásaitól, akik ellen a községeket a miniszteri rendelet óvja.

Dr. Ajtay György.

Felelős szerkesztő: Csorba Géza.
Kiadó-laptulajdonos: Feigl Gyula.

Irodalom.

— A „Képes Családi Lapok” szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap már tizenegy év óta küzd hazafias lelkesedéssel és kitartással nemzeti irodalmunk bástyáján; már tizenegy év óta lobogtatja a nemzeti művelődésnek s izlés nemestésnek a zászlaját, s most is, a midőn Brankovits György jeles szerkesztése mellett már tizenkettődik évfolyamába lép a legelőkelőbb, a legkitűnőbb írók és íróknők műveivel indul — a nemzetiségünket még mindig fenyegető s hazánkat sáska rajként előzölő német szépirodalmi lapok elleni hadjáratra. A „Képes Családi Lapok” munkatársai: Jókai Mór, Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Dalmdy Győző, Temérdek (Jeszemsky Dániel), Lauka Gusztáv, Brankovics György, Rudnyánszky Gyula, Pósa Lajos, Prém József, Dr. Sziklay János, Palágyi Lajos, Inezdi László, Muray Károly, Méry Károly, Petri Mór, Dr. Roditzky Jenő, Beniczky Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Miza, Kuliffay Beniczky Irma, Hevesiné Sikor Margit, Tánghiné Gyujtó Izabella, Gaál Karolin, Karlovszky Ida, Harmath Lujza stb. stb.

Vajjon ki eserelné fel az előkelő szellemi kamatok termékeit a külföld műveivel!

Magyar ember bizonyára nem! S a magyar nő — még kevésbé. — A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi lapok között a legelőkelőbb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a leghíresebb festők műveit mutatják be; „Hölgyek Lapja” című dívat melléklete a legújabb dívatképeket hozza, s a nevelés, az egészség, a gazdaság, a kertészet s a konyha terén nincs oly kérdés, a melyet ne tárgyalna. „Regény melléklete” három-négy eredeti regényvel ajándékozza meg évenként előfizetőit. — „Zöld borítéka” telve van mulattató apróságokkal s talányokkal, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak; — s a „Képes Családi Lapok” daczára sokoldalúságuknak, még is bátran kezde adhatók a család minden rendű és korú tagjának; Daczára gazdag tartalmának még is a

